

Motion till riksdagen
2007/08:C325

av Lars Ohly m.fl. (v)

Utgiftsområde 18
Samhällsplanering,
bostadsförsörjning, byggande samt
konsumentpolitik

1 Innehållsförteckning

2	Förslag till riksdagsbeslut	2
3	Sammanfattning av Vänsterpartiets förslag.....	2
3.1	Bostadspolitik	2
3.2	Konsumentpolitik	4
4	Regeringens budgetproposition 2008 – en nedmontering av bostadspolitiken	5
5	Vänsterpartiets budgetförslag.....	6
5.1	Statlig bostadsfond	6
5.2	Nationell samordnare kooperativa hyresrätter	8
5.3	Sanering av förorenade områden i tätort.....	8
5.4	Anslag Passivhus	9
5.5	Anslag Fonden för fukt- och mögelskador	9
5.6	Bostadsbidraget	10
5.7	Bostadskreditnämndens (BKN) kreditgarantier	10
5.8	Konsumentverket, Kilen	11
5.9	Konsumentvägledare för kommunerna.....	11

Fel! Okänt namn på

2 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen avslår vad regeringen föreslår om upphävandet av det nuvarande målet för politikområde Bostadspolitik.
2. Riksdagen avslår vad regeringen föreslår om att avveckla det ekonomiska stödet för att avhjälpa fukt- och mögelskador i småhus.
3. Riksdagen avslår vad regeringen föreslår om upphävandet av det nuvarande målet för politikområde Bostadspolitik och konsumentpolitik.
4. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 18 Samhällsplanering, byggande samt konsumentpolitik enligt uppställning:

Anslag	Regeringens förslag	Anslagsförändring
31:1 Stöd för ökat byggande av passivhus (Boverket)		30 000
Nationell samordnare kooperativa hyresrätter		1 600
31:1 Sanering av förorenade områden i tätort (Boverket)		150 000
Bostadsbidrag		4 353 000
31:10 Fonden för fukt- och mögelskador	16 500	6 500
Kommunala konsumentvägledare		45 000
40:2 Kilen (Konsumentverket)		3 000
31:3 Bostadskreditnämnden		50 000
Summa:		4 639 100

3 Sammanfattning av Vänsterpartiets förslag

3.1 Bostadspolitik

En god bostad till en rimlig kostnad är en social rättighet och grundläggande för ett välfärdssamhälle. Årtionden av en aktiv statlig bostadspolitik har lett till att Sverige i dag har en relativt hög boendestandard och liten trångboddhet. Grupper som haft det svårt att hävda sig på bostadsmarknaden har historiskt sett fått ett starkt stöd. Underhållsåtgärder som förhindrat förfall och kapitalförstörelse i fastighetsbeståndet har prioriterats.

En hållbar utveckling omfattar inte bara ekonomiska och ekologiska aspekter utan även sociala. Alla ska ha rätt till en bra bostad utan krav på en ekonomisk insats. Vänsterpartiet vill se en ansvarsfull bostadspolitik som sätter de mänskliga behoven före kraven på den enskildas kortsiktiga vinning.

Vänsterpartiets övergripande bostadspolitiska mål är att utveckla en flexibel bostadsmarknad med olika upplåtelseformer som skapar socialt hållbara boendemiljöer där alla får plats. I denna strävan har de allmännyttiga bostadsbolagen, de privata hyresvärdarna och marknadens produktion av villor, rad-

Fel! Okänt namn på

hus och bostadsrätter samma dignitet. Allmännyttan, med dess hyresnormerande roll, ska inte minst garantera att även människor utan kapital får tillgång till alla bostadsområden. För oss är det därför av största vikt att stärka dessa bostadsbolags ställning och stoppa framtida utförsäljningar av våra gemensamma tillgångar. Likaså är det viktigt att ytterligare spekulationsfria upplåtelseformer uppmuntras. Vi aviserar därför bl.a. ett nytt anslag för inrättandet av en nationell samordnare för kooperativa hyresrätter.

För en social bostadspolitik är det fundamentalt att hyrorna hålls på en sådan nivå att de kan efterfrågas även av hushåll med de lägsta inkomsterna. För detta krävs bl.a. att hyrestaket garanteras men också att det finns produktionsstöd som långsiktigt främjar byggandet av hyresrätter med rimliga hyror.

Vänsterpartiet har under flera år medverkat till att främja ett ökat byggande av hyresrätter. In på 2000-talet började produktionskostnaderna successivt att sjunka och hyrorna i de nya bostäderna blev lägre. Men trots att bostadsbyggandet har ökat sedan 1999 har det fortfarande inte nått upp till de nivåer som krävs för att möta efterfrågan i framför allt tillväxtregioner.

Boverkets bostadsmarknadsenkät för 2006, som är en sammanställning av kommunernas egna bedömningar, pekar på att bostadsbristen fortsätter att öka. I dag bor drygt 60 % av Sveriges befolkning i någon av de 119 kommuner som uppger att de har bostadsbrist. Enligt kommunerna är unga och äldre de värst drabbade grupperna.

För att tydliggöra att både nyproduktionen och ombyggnationen av bostäder måste fortsätta att öka vill Vänsterpartiet sätta upp tydliga produktionsmål. Under den närmaste tioårsperioden bör det tillkomma 40 000 bostäder per år, av vilka hälften är hyresrätter. Dessutom bör 65 000 bostäder per år renoveras under samma period.

Staten har en självklar uppgift i att garantera alla invånare en god bostad och ska således även medverka till att produktionsmålen uppnås. Lågkonjunkturen under 1990-talet ledde till kraftiga neddragningar av stödet till bostadsproduktionen och politiken riktade alltmer in sig på helt marknadsbaserade lösningar. Perioden visar tydligt vilken negativ inverkan ett minskat statligt engagemang har på nyproduktionen av bostäder, på underhållet av det redan byggda och på en social bostadspolitik.

Vänsterpartiet var drivande då de tidigare produktionsstöden för hyresrätter infördes och även när de förlängdes till 2008. Tanken med avvecklingen av stöden år 2008 var att systemet skulle komma att ersättas med ett jämförbart permanent system som skulle garantera en fortsatt produktion av billiga hyresrätter. Tvärtemot detta har den borgerliga regeringen på kort tid hunnit avskaffa produktionsstöden, samtidigt som avtrappningen av räntebidraget startade, redan vid årsskiftet 2006/2007. Detta utan att något nytt bostadsfinansieringssystem har presenteras.

Vänsterpartiet föreslår att en långsiktig satsning på nyproduktion av billiga, energisnåla, bostäder görs. Vi vill inrätta en statlig bostadsfond med syfte att stödja nyproduktion av hyresrätter och nödvändiga ombyggnationer i det befintliga beståndet. För att berättigas stöd ska högt ställda krav på energieffektivitet ställas på producenterna. Hyrorna ska framförhandlas i förväg och ligga på en rimlig nivå. 100 miljarder kronor (10 miljarder per år) avsätts i en

Fel! Okänt namn på

fond som finansieras med medel från Riksgäldskontoret. Fonden hanteras utanför statsbudgeten och staten betalar amorterings- och räntekostnader under 30 år.

För att ytterligare öka produktionen av hyresbostäder och främja en ekologiskt hållbar utveckling anvisar vi ett nytt anslag med syftet att styra medel mot marksanering i tätorter till byggande av flerbostadshus med hyresrätt. Ytterligare en miljöinriktad åtgärd är ett nytt anslag inom Boverkets ram, som syftar till att öka byggandet av energisnåla s.k. passivhus. För att underlätta byggandet i glesbygd får Statens bostadskreditnämnd något ökade resurser.

Även bostadsbidraget har en viktig roll att fylla för att möjliggöra en social bostadspolitik. I dag har bostadsbidraget både en familjepolitisk och en bostadspolitisk målsättning. Vänsterpartiet anser att målet ska förtydligas så att bidragen endast förhåller sig till de bostadspolitiska målen. Trångboddheten i Sverige ökar och bidragens uppgift ska vara att ge ekonomiskt svaga hushåll möjlighet att efterfråga goda och tillräckligt rymliga bostäder. För att klargöra bidragens roll som bostadspolitiskt instrument bör anslaget för bostadsbidrag kvarstå under utgiftsområde 18. I syfte att stärka bidragens roll som en viktig del av bostadspolitiken avvisar vi därför regeringens förslag om att flytta anslaget för bostadsbidragen från utgiftsområde 18 till utgiftsområde 12.

På sikt vill vi att fler grupper ska omfattas av bidraget än vad dagens regler medger. Vi tar därför bort den regel som i dag hindrar barnlösa personer över 28 år att söka bostadsbidrag. I framtiden måste systemet dessutom ta större hänsyn till inkomst- och boendekostnadsutvecklingen än i dag. Vi vill att någon form av indexering av bidragen ska möjliggöras.

3.2 Konsumentpolitik

Regeringen upphäver i sin budget (prop. 2007/08:1, utg.omr. 18) den nu gällande handlingsplanen för konsumentpolitiken (prop. 2005/06:105 Trygga konsumenter som handlar hållbart – Konsumentpolitikens mål och inriktning) och ersätter den med ett antal diffusa mål utan att presentera någon ny genomarbetad handlingsplan. Den borgerliga regeringen presenterar inte några som helst visioner för konsumentpolitiken. Detta trots att konsumenterna förlorar ca 20 miljarder kronor per år till följd av bristande upplysning och dåliga köp.

Vi anser att den tidigare handlingsplanen bör gälla fortsättningsvis. På konsumentpolitikens område anvisar vi liksom tidigare år ett anslag till Konsumentverket för en satsning på kommunala konsumentvägledare. Vi anslår även fortsättningsvis pengar till Konsumentföreningen läkemedel och hälsa (Kilen).

4 Regeringens budgetproposition 2008 – en nedmontering av bostadspolitiken

I 2008 års budgetproposition ser Vänsterpartiet en bostadspolitik som saknar alla sociala ambitioner – en politik som formulerat om vårt hem till ännu en kapitalvara. Ledorden är att vi ska konsumera vår bostad. För den som klarar detta ska valfriheten hägra. Men valfrihet för de besuttna är varken en nyhet eller en framtid. Vad marknaden aldrig kan garantera är allas rätt till en god bostad. Men detta är heller inte längre ett huvudbry för regeringen. Man har nu lämnat sin första budget med nyuppsatta mål för bostadspolitiken, och borta är målet att tillfredsställa allas behov av en god bostad. Man har med all önskvärd tydlighet klargjort att det är en politik för utvalda som man för.

Sammanfattningsvis består utgiftsområde 18 i budgetpropositionen av korrekta beskrivningar av problem på bostadsmarknaden, men saknar helt uppföljande åtgärder eller förslag för att lösa problemen. Svaret från regeringen är i princip att stabila villkor nås om man avvecklar politikområdet.

Regeringen saknar lösningar för hur samhället ska klara en nyproduktion av hyresrätter på en acceptabel nivå. Inte heller finns det några förslag på hur en tillfredsställande omfattning av underhåll och ombyggnation i det redan byggda ska tryggas. Denna brist på politiska ambitioner drabbar alla som inte har goda ekonomiska förutsättningar.

Regeringens linje slår väldigt olika mellan boendeformerna, och medför därmed ytterligare skillnader i utvecklingen av hushållens konsumtionsutrymme; med oro ser vi hur en politik som inte har plats för de mest utsatta i samhället tar form. Framtiden och de borgerliga visionerna nämns uteslutande då det handlar om dem som redan har såväl en bostad som kapital. Utförsäljningarna av allmännyttan och ”fler ekonomiska incitament för den som hyr ut i andra hand” är några exempel på detta. För den som varken har kapital eller bostad är i princip inga förbättringar att vänta.

Generellt har landets hyresgäster de högsta boendekostnaderna i förhållande till den disponibla inkomsten och det är dessa, hyresrättsinnehavarna, som är de stora förlorarna även i 2008 års budgetmotion. Högre hyror för de hyresgäster som inte kan konsumera sitt hem och högre hyror för dem som inte har någon bostad alls, dvs. de som hyr i andra hand, är några av resultaten av årets budgetproposition. Situationen för ungdomar och andra som inte har kapital eller önskan att efterfråga bostäder utanför hyresmarknaden blir alltmer ohållbar.

Sett i detta perspektiv är det naturligtvis ingen överraskning att regeringen i årets budgetproposition väljer att omformulera det tidigare målet för bostadspolitiken. När ”alla” byts ut mot ”vissa” är det enda som uppnås att segregation och utanförskap cementeras ytterligare.

Fel! Okänt namn

5 Vänsterpartiets budgetförslag

5.1 Statlig bostadsfond

Drygt 60 % av Sveriges befolkning bor i kommuner med bostadsbrist. Främst är det hyresbostäder som saknas och enligt kommunerna är unga och äldre de värst drabbade grupperna. Samtidigt står vi inför enorma renoveringsbehov i det befintliga beståndet.

För att tydliggöra att både nyproduktionen och ombyggnationen av bostäder måste fortsätta att öka vill Vänsterpartiet sätta upp tydliga produktionsmål. Under den närmaste tioårsperioden bör det tillkomma 40 000 bostäder per år, av vilka hälften är hyresrätter. Dessutom bör 65 000 bostäder per år renoveras under samma period.

I de uttalanden som Boverket gjorde under 2006 rörande det framtida bostadsbyggandet reserverade man sig vid ett flertal tillfällen för att försämrade produktionsstöd på längre sikt kan leda till avsevärt lägre siffror då det gäller just hyresrätter. En minskning av nyproducerade hyresrätter skulle vara mycket olycklig för många gruppers möjlighet att ta sig in på den reguljära bostadsmarknaden. Det gäller naturligtvis främst dem som saknar ekonomiska tillgångar.

Staten måste ta sin del av ansvaret för att uppnå produktionsmålen och för att ge Sverige ett långsiktigt och trovärdigt bostadsfinansieringssystem. Statens möjlighet att bidra till ökad ny- och ombyggnad, lägre boendekostnader och ökad kvalitet i boendet är stor. Bostadspolitiken får inte heller isoleras från andra politiska områden. Exempelvis finns det stora miljö- och energikonsekvenser av bostadsbyggandet, vilka är genuina samhällsangelägenheter. Det fulla ansvaret för att alla har rätt till en bostad kan aldrig fullt ut överlåtas på den fria marknaden.

Osäkerheten om hur de framtida produktionsvillkoren ska formas är stor, och behovet av ett nytt finansieringssystem och en mer permanent förändring av statens bostadsfinansieringsinsatser är angelägen. Staten bör ge långsiktiga ekonomiska förutsättningar för bostadsbyggandet och genomföra åtgärder som stimulerar nyproduktion och ombyggnation av framför allt hyresrätter. Engagemanget måste visa på handlingskraft och långsiktighet om bostadsbyggandet ska ha möjlighet att etableras på en nivå som är godtagbar och stabil. Genom att i kvantitativa termer lägga fast det antal bostäder som bör produceras, liksom det antal som bör renoveras, ges ett tydligt uttryck för den höga ambition som krävs för att få till stånd ett bostadsbyggande i en tillräcklig omfattning.

För att uppnå målet om 40 000 nya bostäder per år under en tioårsperiod, och 65 000 helrenoverade lägenheter per år under samma period, föreslår Vänsterpartiet att en statlig bostadsfond inrättas. Grunden i förslaget är att fonden disponerar medel som utgår till fastighetsägare i form av investeringsbidrag för ny- och ombyggnation av hyresrätter. Stöden ska innehålla krav på tak för produktionskostnaden samt rimliga hyror som förhandlats fram i förväg. Beviljande av stöd från fonden ska även vara förenat med högt ställda

Fel! Okänt namn på

krav på att bästa miljöteknik för energiomställning och energieffektivitet i boendet används.

Fonden tillförs årligen 10 miljarder kronor, via lån som tas upp av Riksgäldskontoret med en avskrivningstid på 30 år. Fonden hanteras därmed utanför statsbudgeten. Kortfattat innebär förslaget att ett bostadsinstitut inrättas och staten betalar fondens ränte- och amorteringskostnader. Nedan presenteras ett räkneexempel för investeringskostnaderna. Tabellen bygger på en räntesats på 5 %. Den aktuella räntesatsen för en 10-årig obligation ligger vid dagens datum på 4,32 %. Kostnaderna för satsningen blir som högst efter tio år, varpå kostnaderna åter sjunker. Baserat på 3 % ränta, skulle påverkan på statsbudgeten nå 4,48 miljarder kronor efter tio år. I vårt exempel nedan, med 5 % ränta, uppgår de till 6,07 miljarder kronor år 2018. Mot dessa kostnader ska ställas de sociala vinster som följer av minskad ekonomisk stress och minskad segregation, men också de svårberäknade men uppenbara samhällsekonomiska vinsterna av att öka den geografiska rörligheten och åtgärda trängseffekterna i storstäder och på universitetsorter.

Tabell 1. Boinstitutets/BKN:s kostnader år, 5 % ränta, mdkr

År	Brutto- upp- låning	Amor- tering	Netto- skuld	Ränte- kostnad 5 %	Boinst. kostnad	Budget- under- skott	Ack. stats- skuld
2009	10,00	0	10	0	0	10	10
2010	10,00	0,33	19,67	0,50	0,83	10,50	20,50
2011	10,00	0,66	29,01	0,98	1,64	11,02	31,52
2012	10,00	0,97	38,04	1,45	2,42	11,51	43,03
2013	10,00	1,26	46,79	1,90	3,16	11,99	55,02
2014	10,00	1,52	55,27	2,34	3,86	12,46	67,48
2015	10,00	1,73	63,54	2,76	4,50	12,91	80,39
2016	10,00	1,91	71,63	3,18	5,08	13,35	93,74
2017	10,00	2,03	79,60	3,58	5,61	13,77	107,51
2018	10,00	2,09	87,51	3,98	6,07	14,19	121,70

Detta är en rejäl samhällsinvestering som vi menar är nödvändig. Bostads-situationen är för många grupper akut, samtidigt som de långsiktiga behoven också är stora. Det är oansvarigt att i det läget inte ta stora och verksamma grepp för att förändra situationen. Den investeringslösning som Vänsterpartiet skisserar här utgår från denna insikt och möjliggör, förutom uppnående av det övergripande volymmålet på 40 000 lägenheter per år, också en reell möjlighet att förverkliga eftersatta sociala ambitioner med bostadspolitiken. Se vidare Vänsterpartiets motion Långsiktiga villkor för bostadsproduktionen.

Fel! Okänt namn

5.2 Nationell samordnare kooperativa hyresrätter

Den kooperativa hyresrätten har varit en lagstadgad upplåtelseform sedan 2002, men av olika skäl har boendeformen inte nått den framgång många hade hoppats på. Endast ett femtontal kooperativa hyresrättsföreningar har registrerats på Bolagsverket sedan lagen trädde i kraft.

Den dåvarande regeringen gav under 2003 Boverket i uppdrag att utveckla förutsättningarna för upplåtelseformen. Uppdraget redovisades i mars 2005 i rapporten Kooperativa hyresrätter – Nya möjligheter för den fjärde upplåtelseformen, och i huvudsak anser Boverket även i denna utredning att den kooperativa hyresrätten behandlas orättvist i förhållande till andra upplåtelseformer. För att förbättra situationen har man pekat på en rad regeländringar som kan åstadkommas inom ramen för den stomme som lagen (2002:93) om kooperativ hyresrätt utgör. Man föreslog även att en ny nationell samordnare för frågor rörande kooperativa hyresrätter inrättas.

Behovet av organiserad spridning av kunskap och information om upplåtelseformen är stort och arbetet med ett mera långsiktigt informations- och kunskapsutvecklingsarbete samt rådgivning på nationell nivå måste fortgå.

Vänsterpartiet anser att förslaget att organisationen Sveriges Kooperativa Hyresrättsföreningar (SKH) blir en nationell samordnare på området är bra. Genom SKH kan man på nationell nivå utveckla, stödja och främja tillkomsten av fler kooperativa hyresrättsföreningar. Vänsterpartiet föreslår därför att det tillförs 1,6 miljoner kronor per år för detta ändamål fr.o.m. budgetåret 2008. Pengar för ändamålet aviseras under ett nytt anslag: Nationell samordnare kooperativa hyresrätter.

5.3 Sanering av förorenade områden i tätort

Mycket av den nyproduktion som kommer till stånd i våra storstadsområden byggs på gammal industrimark, ofta med ett centralt och attraktivt läge. Gammal industrimark är dock oftast förorenad och behöver saneras, vilket kostar mycket pengar. Enligt chefen för Byggkostnadsforum är ett markpris på över 1 000 kr per kvadratmeter en nivå som gör byggandet av hyresrätter olönsam. Vid de tillfällen då ingen kan ställas till svars och bekosta sanering av mark läggs kostnaden slutligen på boendet, vilket resulterar i orimliga boendekostnader för merparten av dem som efterfrågar en bostad.

Det anslag som i dag finns för sanering av förorenad mark inom utgiftsområde 20 disponeras av Naturvårdsverket och riktar sig mot sanering av mark som anses ”särskilt angelägen från risksynpunkt” samt mot eventuella akuta saneringsinsatser. Någon koppling till sanering av förorenad mark för bostadsbyggande finns inte.

Vi anser att ett ökat bostadsbyggande är nödvändigt, och störst är behovet av fler hyresrätter till rimliga kostnader. Ett ökat byggande av hyresrätter måste därför vara en prioriterad fråga för en hållbar samhällsutveckling. Det ökade bostadsbyggandet ska uppfylla kraven på en ekologiskt hållbar utveckling. Städer, tätorter och annan bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam

livsmiljö, där byggnader och anläggningar har lokaliserats på ett miljöanpassat sätt så att en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas. Enligt miljömålet God bebyggd miljö ska samhällsplaneringen vidare främja en minskad bilanvändning och likaså öka förutsättningarna för användandet av miljöanpassade och resurssnåla transporter. Att låta tätortsnära f.d. industrimarker stå outnyttjade är ett resursslöseri och kan även innebära en risk från miljösynpunkt. Staten bör främja arbetet med sanering av dessa områden, Boverket bör hantera medlen. Vänsterpartiet föreslår ett nytt anslag, Sanering av förorenade områden i tätort, inom Boverkets ram, utgiftsområde 18.

5.4 Anslag Passivhus

Bostads- och servicesektorn står för ca 40 % av Sveriges energianvändning. När det kommer till att nyproducera bostäder med lägre energiförbrukning finns i dag utvecklade tekniker, men trots detta sker nybyggnation oftast enligt konventionella principer och med traditionella värmekällor. I Vänsterpartiets förslag för ett framtida bostadsfinansieringssystem kommer höga krav att ställas på producenterna då det gäller användandet av marknadens mest miljövänliga byggnadstekniker. Men förutom att ställa hårda miljökrav vid uppbärandet av stöd vid byggande av hyresrätter, såsom finansieringssystemet syftar till, anser Vänsterpartiet att det måste till ett ökat kunnande och en stimulans av byggande av energisnåla hus. Vi aviserar därför ett nytt anslag inom Boverkets ram, utgiftsområde 18, med syfte stödja ett ökat byggande av s.k. passivhus.

5.5 Anslag Fonden för fukt- och mögelskador

Fonden för fukt- och mögelskador ger ett viktigt bidrag till åtgärder för att avhjälpa fukt- och mögelskador i småhus/egnahem som uppkommit till följd av fel rekommendationer i byggregler eller okunskap.

Det finns goda motiv till att fonden finns kvar då byggsparv och andra former av byggfel även fortsättningsvis kommer att ske inom byggsektorn och byggandet av småhus/egnahem. Sannolikt kommer behovet att komma att öka då vi är motiverade av energibesparande åtgärder att söka oss till nya lösningar på energisnålt byggande och isolerade hus. Vi har sett från tidigare år att det sker misstag på grund av byggsparv eller okunskap som drabbar småhusägarna. Det är förenat med stora kostnader att rätta till byggfel och eventuella byggskador på småhus/egnahem för ägarna och därför motiverat att Fonden för fukt- och mögelskador finns kvar som en viss hjälp till husägaren när fukt- och mögelskador har uppstått. Vänsterpartiet avvisar därför regeringens förslag om att avveckla det ekonomiska stödet för att avhjälpa fukt- och mögelskador i småhus, anslag 31:10.

Fel! Okänt namn

5.6 Bostadsbidraget

I budgetpropositionen för 2008 föreslår regeringen ett nytt mål för bostadsbidragen, där den familjepolitiska inriktningen förtydligas. Tvärtemot regeringen anser Vänsterpartiet att bostadsbidragens roll som en del av bostadspolitiken bör förstärkas och ett nytt mer preciserat mål, som endast förhåller sig till de bostadspolitiska målen, ska införas. Ytterligare en markering från regeringen om att bostadsbidragen går mot att bli ett rent familjepolitiskt verktyg, utan någon koppling till bostadspolitiken, är att anslaget flyttas från utgiftsområde 18 till utgiftsområde 12 (ekonomisk familjepolitik). Vänsterpartiet avvisar detta förslag och återför således anslaget Bostadsbidrag till utgiftsområde 18. Se vidare motion Sf207 Bostadsbidragen.

I regeringens nya mål för bostadsbidragen betonas endast barnfamiljer, något som Vänsterpartiet ställer sig negativt till eftersom vi vill att fler grupper ska omfattas av bidraget än vad dagens regler medger. Vi föreslår därför att den regel som i dag hindrar alla ensamstående utan barn över 28 år att söka bostadsbidrag tas bort. Detta är inte minst viktigt för ”äldre” studenter, men även för exempelvis hemlösa möjlighet att återinträda på den reguljära bostadsmarknaden – något som Hemlösekommittén lyfte fram i sitt slutbetänkande. Se vidare Vänsterpartiets motion för utgiftsområde 18. Kostnaden för åtgärden är beräknad till 1 145 000 (riksdagens utredningstjänst). Summan är införd i budgeten under anslaget Bostadsbidrag, vars anslag nu uppgår till 4 353 000 kr.

5.7 Bostadskreditnämndens (BKN) kreditgarantier

Det finns i dag ett uppdämt behov av att bygga nytt på landsbygden men det hindras av kreditbestämmelser och ängsliga banker som inte vill ha några förluster – åtminstone inte på landsbygden. Sedan januari har Bostadskreditnämnden (BKN) ett regleringsbrev som säger att myndigheten ska underlätta byggande av egnahem i glesbygd.

BKN har själv överlämnat ett förslag på hur myndigheten ska kunna fullfölja uppdraget, dvs. hur kreditgarantier kan underlätta för den som bygger egnahem i glesbygd.

Förslaget ligger i linje med Vänsterpartiets syn i frågan, att reglerna ändras så att kreditgarantin alltid omfattar en produktionskostnad upp till 1,5 miljoner kronor. Detta innebär enligt BKN att kreditgarantier ska kunna lämnas upp till ett belopp som motsvarar 150 % av bidragsunderlaget vid ny- eller ombyggnad av egnahem på landsbygden. BKN kan redan i dag lämna garantier för lån över marknadsvärdet. Förslaget innebär en väsentlig förbättring för att man på landsbygden ska kunna bygga nya egnahem med bra finansiering. Vänsterpartiet avsätter 50 miljoner kronor per år för att täcka de ökade kostnader som förslaget innebär.

5.8 Konsumentverket, Kilen

Konsumentföreningen läkemedel och hälsa (Kilen) grundades 1992. Syftet med verksamheten är att ge råd, stöd och behandling för människor drabbade av läkemedelsberoende och andra biverkningar samt att sprida kunskaper om läkemedel och läkemedelsbiverkningar. Dessvärre har den borgerliga regeringen valt att dra in Kilens anslag, vilket drabbat verksamheten negativt.

Kilens arbete är särskilt betydelsefullt i vårt moderna samhälle där läkemedelsindustrin satsar enorma belopp på reklam för att försöka få oss att konsumera mer läkemedel. Det behövs oberoende röster så att det inte enbart blir det kommersiella intresset som styr läkemedelsanvändningen. Därför har Vänsterpartiet i budgetförhandlingarna med den tidigare socialdemokratiska regeringen värvat anslagen till Kilen. Vänsterpartiet föreslår därför att Kilens verksamhet ska införlivas i Konsumentverket. För detta ändamål avsätter vi 3 miljoner kronor.

5.9 Konsumentvägledare för kommunerna

Konsumenterna förlorar ca 20 miljarder kronor per år till följd av bristande upplysning och dåliga köp. Värst drabbas redan utsatta grupper som låginkomsttagare, arbetslösa, ungdomar och ekonomiskt svaga grupper som pensionärer och invandrare. För ett hushåll med låg disponibel inkomst, t.ex. för en ensamstående kvinna med barn, får ett köp av en produkt eller en tjänst som visar sig vara ett dåligt val mycket större konsekvenser än för en familj med hög disponibel inkomst.

Vi föreslår en satsning på kommunala konsumentvägledare eftersom vi anser att deras arbete i kombination med den kommunala budget- och skuldrådgivningens insatser kan förebygga att människor fastnar i livslånga skuldfällor. Den förra regeringen tillsatte en utredning i syfte att se över den kommunala konsumentvägledningen och ge förslag på hur en hög och likvärdig nivå på denna kan uppnås i hela landet (dir. 2006:52). De borgerliga partierna är dock av den uppfattningen att det bör vara upp till respektive kommun att bestämma om konsumentvägledning eller inte (bet. 2005/06:LU33 s. 63).

För att garantera alla människors tillgång till god konsumentvägledning vill vi genom en lagändring i kombination med ett riktat stöd till kommunerna som administreras av Konsumentverket göra konsumentvägledningen till ett obligatorium för kommunerna.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 3 oktober 2007

Lars Ohly (v)

Marianne Berg (v)

Hans Linde (v)

Kent Persson (v)

Egon Frid (v)

Wiwi-Anne Johansson (v)

Elina Linna (v)

Alice Åström (v)